

รูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมเยาวชนตามหลักสัจจะ สำหรับวัดในประเทศไทย*
MODEL OF BEHAVIOR DEVELOPMENT OF THE YOUTHS BASED
ON SACCA PRINCIPLES FOR TEMPLES IN THAILAND

¹แม่ชีศิริประภา เพ็ชรกิจ MaecheeSiraprapa Phetkit, ²อินธา ศิริวรรณ Intha Siriwan,
³สิน งามประโคน Sin Ngamprakhon, ⁴กฤษฎา นันทเพ็ชร Krisda Nantapetch
^{1,2,3}มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand
⁴มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University, Thailand
E-mail: phetkit123@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเสนอรูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมเยาวชนตามหลักสัจจะ สำหรับวัดในประเทศไทย เป็นการวิจัยแบบผสานวิธี โดยมีขั้นตอนการวิจัย 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาพฤติกรรมเยาวชนตามหลักสัจจะ ใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเยาวชนที่เข้าอบรม โครงการค่ายคุณธรรมสำหรับเยาวชนในประเทศไทย 380 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ คือ ค่าร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ขั้นตอนที่ 2 พัฒนารูปแบบ ด้วยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 10 รูป/คน และการจัดสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ 10 รูป/คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา และขั้นตอนที่ 3 เสนอรูปแบบ สรุปผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมเยาวชนตามหลักสัจจะ สำหรับวัดในประเทศไทย เป็นการวิจัยที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการมีส่วนร่วมของกลุ่ม “บวร” คือ บ้าน วัด และ โรงเรียน เพื่อขับเคลื่อนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของเยาวชนด้วยหลักสัจจะในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเยาวชนให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุขอย่างยั่งยืนได้ มีองค์ประกอบ 4 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ส่วนนำ 1) สภาพแวดล้อม 2) หลักการ 3) วัตถุประสงค์ ส่วนที่ 2 ตัวแบบ 1) ระบบงาน 2) กระบวนการจัดการ 3) โครงการอบรมเยาวชนตามหลักสัจจะด้วยหลักไตรสิกขา ส่วนที่ 3 ขั้นตอนการนำไปใช้ 1) โครงสร้าง 2) การตัดสินใจ 3) แนวทางการประเมิน และส่วนที่ 4 เงื่อนไขความสำเร็จ

คำสำคัญ: รูปแบบ, การพัฒนาพฤติกรรม, เยาวชน, หลักสัจจะ, วัด

Abstract

This research article aimed to propose a model of behavior development of the youths based on Sacca principle for temples in Thailand. Mixed methods research was designed, and there were three research steps consisted of: Step 1 Study the behavior of the youths based on Sacca principle. A questionnaire was used to collect from 380 samples of youths attending the moral camp program for youth in Thailand. The data were analyzed by statistical analysis which were percentage, frequency, mean, and standard deviation; Step 2 the model was developed by interviewing 10 key informants and focus group discussion with 10 experts. Data were analyzed by using content analysis; Step 3 propose a model, a model of behavior development of the youths based on Sacca principle for temples in Thailand. It was a research that can be applied to the participation of the “Bovorn” consisted of houses, temples, and schools, in order to drive the change in youth behavior with the truth to change youth behavior to be good, smart, and sustainable happiness. There were 4 components: Part 1 Introduction, which were 1) Environment, 2) Principle, 3) Objectives; Part 2 Model which were 1) Work system, 2) Management process, 3) The Trisikkha Youth Training Project; Part 3 implementation step which were 1) Structure, 2) Decision Making, 3) Assessment Approach; and Part 4 Conditions for success.

Keywords: Model, Behavior Development, Youths, Sacca Principles, Temples

บทนำ

พฤติกรรมของเยาวชนที่พึงปรารถนาเป็นสิ่งสำคัญต่อสังคมในปัจจุบันพระพุทธศาสนาให้ความสำคัญต่อการพัฒนา ศักยภาพของตนเอง โดยเน้นที่การกระทำ เพื่อให้เยาวชนมีพฤติกรรมที่พึงปรารถนา หากเยาวชนมีการกระทำทั้ง ทางกาย วาจา และจิตใจ ย่อมเป็นผู้ประเสริฐได้ เนื่องจากวัยไม่ได้เป็นตัวชี้วัดทางพระพุทธศาสนาเลยว่า คนดีจะต้องเป็นผู้ใหญ่เท่านั้น เยาวชนก็ทำได้เช่นกัน ดังคำอุปมาอุปไมยว่า “หงส์กระเรียน นกยูง ช้าง ฟาน ย่อมกลัวราชสีห์ทั้งนั้นจะถือว่าเอาร่างกายเป็นประมาณไม่ได้ ฉันท ในหมู่มนุษย์ก็ฉันทนั้น ถ้าแม่เด็กมีปัญญาก็เป็นผู้ใหญ่ได้ คนโง่ถึงร่างกายใหญ่โตก็เป็นผู้ใหญ่ไม่ได้ (ประเวศ วะสี, 2530) เหตุนั้น เมื่อเยาวชนอยู่ในสังคมเป็นผู้ที่มีหลายบทบาทเกิดขึ้นพร้อมกัน การได้รับสถานภาพเป็นลูกเป็นอันดับแรก และมีสถานภาพต่างๆ ต่อมาโดยลำดับ เมื่อเข้าโรงเรียนก็เรียกว่าเป็นนักเรียน นักศึกษา และนิสิต เป็นต้น เมื่อเติบโตขึ้นอีกระดับก็เรียกว่าเป็นพลเมือง เมื่อเข้าสู่พระพุทธศาสนาก็เรียกว่า “พุทธศาสนิกชน” เยาวชนจึงมีส่วนเกี่ยวข้องกับสถาบันต่างๆ ในสังคมในฐานะเป็นสมาชิกและเมื่อเติบโตขึ้นก็มีบทบาทและความสำคัญต่อสังคมมากขึ้นเช่นเดียวกัน (พระมหาบุญเพียร ปุณณวิริโย (แก้ววงศ์น้อย), 2544) ดังนั้น การที่เยาวชนจะประสบความสำเร็จในด้านต่างๆ เป็นเยาวชนที่ดี เป็นคนเก่ง จะต้องฝึกฝนพัฒนาตนเองให้เป็นผู้มีคุณธรรมจึงเป็นสาเหตุที่สมควรจะพัฒนาพฤติกรรมเยาวชนให้เป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรม

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ถือเป็นแผนแม่บทหลักในการพัฒนาประเทศที่เน้นมีหลักการสำคัญคือ ยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา มุ่งสร้างคุณภาพชีวิตที่ดี

สำหรับคนไทย พัฒนาคนให้มีความเป็นคนที่สมบูรณ์มีวินัย ใฝ่รู้มีความรู้ มีทักษะ มีความคิดสร้างสรรค์มีทัศนคติที่ดี รับผิดชอบต่อสังคม มีคุณธรรมและจริยธรรมซึ่งกระทรวงศึกษาธิการในฐานะหน่วยงานหลักในภาคการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพคนของประเทศได้ตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าว ดังนั้น ภายใต้วิสัยทัศน์มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้คู่คุณธรรม มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสุขในสังคม (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560)

นอกจากนี้ จากปัญหาและแนวโน้มบริบทการเปลี่ยนแปลงสังคมโลกและสังคมไทย ภายใต้อิทธิพลของเทคโนโลยีสารสนเทศ การพัฒนาด้านคุณธรรมจึงเป็นเรื่องสำคัญเพื่อความอยู่รอดปลอดภัยของประเทศอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนด้วยวิธีใดก็ตาม สิ่งสำคัญต้องอยู่บนรากฐานของคุณธรรมซึ่งเป็นสิ่งที่พึงามควรแก่การประพฤติปฏิบัติ การพัฒนาบุคคลโดยใช้คุณธรรมนั้นเป็นสิ่งที่จะช่วยพัฒนาคนในชาติให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ด้วยกาย วาจา ใจ กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศนโยบายเร่งรัดการปฏิรูปการศึกษา โดยยึดคุณธรรมนำความรู้สร้างความตระหนักสำนึกในคุณค่าของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ความสมานฉันท์ สันติวิธี วิถีประชาธิปไตย พัฒนาคนโดยใช้คุณธรรมเป็นพื้นฐานของกระบวนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงความร่วมมือของสถาบันครอบครัว ชุมชน สถาบันศาสนา และสถาบันการศึกษา สมควรให้ปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ แก่เยาวชนไทย อันได้แก่ ความขยัน ความประหยัด ความซื่อสัตย์ ความมีวินัย ความสุภาพ ความสะอาด ความสามัคคี และความมีน้ำใจ โดยมีจุดเน้นเพื่อพัฒนาเยาวชนให้เป็นคนดี มีความรู้ และอยู่ดีมีสุข ด้วยการใช้คุณธรรมเป็นพื้นฐานของกระบวนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับความร่วมมือของสถาบันครอบครัว ชุมชน สถาบันศาสนา และสถาบัน การศึกษาการปลูกฝังคุณธรรมจึงหมายถึง การจัดสภาพการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนมองเห็นคุณค่าของการมีศีลธรรมและจริยธรรมในด้านต่างๆ และนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ค่านิยม ความเชื่อ และพฤติกรรมที่ดีงาม (นิทรา ฉินไพศาล, 2557)

โดยเฉพาะหลักคุณธรรมพื้นฐานที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ สัจจะ หมายถึง ความจริงใจ การรักษาความสัตย์ การพูดจริงทำจริง แสดงออกได้ 5 คือ ประการที่ 1 สัจจะต่อความดี ก็คือ การประพฤติตนเป็นคนเที่ยงแท้ มั่นคงต่อความดีไม่หันเหไปในทางชั่ว ไม่ว่าจะตกอยู่ในสถานการณ์เช่นไร ในทางปฏิบัติ ประการที่ 2 สัจจะต่อหน้าที่ คือ การที่ใครก็ตามที่เกิดมาย่อมมีหน้าที่ติดตัวมาด้วยกันทั้งนั้น ดังนั้น จึงควรมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตน ประการที่ 3 สัจจะต่อการทำงาน สัจจะต่อการทำงาน ก็คือการตั้งสัจจะลงไปในงาน หมายถึงการทำงานนั้นต้องทำจริง เมื่อมีหน้าที่แล้วก็ย่อมมีงานตามมา คนที่ไม่จริงต่อการทำงาน ประการที่ 4 สัจจะต่อวาจา สัจจะต่อวาจา คือ จริงต่อวาจา นั่นก็คือคำพูดของเราเอง ไม่ว่าจะเป็นการพูดด้วยปาก หรือการเขียน ตลอดจนการแสดงอาการที่เป็นการปฏิญาณต่อผู้อื่นก็ตาม จัดอยู่ในเรื่องของวาจา ประการที่ 5 สัจจะต่อบุคคล สัจจะต่อบุคคล ต้องจริงต่อบุคคล คือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับตัวเราจริงต่อบุคคลนั้น หมายถึง การเป็นผู้ที่ประพฤติต่อคนอื่นอย่างสม่ำเสมอ ไม่กลับกลอก และความจริงต่อบุคคลจะเกิดขึ้นได้นั้น ต้องอาศัยความจริงใจต่อกัน ถ้าเราอยากให้คนอื่นเขาจริงใจต่อเรา เราก็ต้องให้ความจริงกับเขาด้วย (วิทย์ วิศทเวทย์, 2542)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษารูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมเยาวชนตามหลักสัจจะ สำหรับวัดในประเทศไทย เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาพฤติกรรมของเยาวชนไทยด้วยหลักสัจจะสำหรับวัดที่มีการพัฒนาและอบรมคุณธรรมจริยธรรมให้แก่เยาวชนให้มีความซื่อสัตย์ สุจริต มีความจริงใจต่อตนเอง ต่อบุคคลอื่น ต่อหน้าที่การงาน และมีสัจจะวาจาเพื่อเป็นเยาวชนที่สมบูรณ์ สามารถพัฒนาตนเอง สังคมและประเทศชาติให้มั่นคงต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อเสนอรูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมเยาวชนตามหลักสัจจะ สำหรับวัดในประเทศไทย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องเพื่อเสนอรูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมเยาวชนตามหลักสัจจะ สำหรับวัดในประเทศไทย เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี โดยมีขั้นตอนการวิจัย 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาพฤติกรรมเยาวชนตามหลักสัจจะมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับพฤติกรรมเยาวชนตามหลักสัจจะ

แหล่งข้อมูล : หนังสือ บทความ ตำรา งานวิจัย website

เครื่องมือ : แบบศึกษาเอกสาร

การวิเคราะห์ : การวิเคราะห์เนื้อหา Content Analysis

ผลลัพธ์ที่ได้ : พฤติกรรมเยาวชนตามหลักสัจจะ

2. ศึกษาพฤติกรรมเยาวชนตามหลักสัจจะ ใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับเยาวชนที่เข้าอบรมโครงการค่ายคุณธรรมสำหรับเยาวชนในประเทศไทย จำนวน 39,481 คน โดยใช้สูตรคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางของ Krejcie & Morgan ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 380 คน

เครื่องมือ : แบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล : ค่าร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลลัพธ์ที่ได้ : ระดับพฤติกรรมเยาวชนตามหลักสัจจะ

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนารูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมเยาวชนตามหลักสัจจะ สำหรับวัดในประเทศไทย มีขั้นตอนดังนี้

1. การสัมภาษณ์

สัมภาษณ์เกี่ยวกับพัฒนารูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมเยาวชนตามหลักสัจจะ สำหรับวัดในประเทศไทย โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการจัดกิจกรรมอบรมเยาวชน จำนวน 10 รูป/คน ด้วยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection)

เครื่องมือ : แบบสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล : การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลลัพธ์ที่ได้ : รูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมเยาวชนตามหลักสัจจะ สำหรับวัดในประเทศไทย (ฉบับร่างที่ 1)

2. การจัดสนทนากลุ่ม

การจัดสนทนากลุ่มเพื่อพัฒนารูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมเยาวชนตามหลักสัจจะ สำหรับวัดในประเทศไทย

แหล่งข้อมูล : ผู้ทรงคุณวุฒิ 10 รูป/คน โดยการเลือกแบบเจาะจงกำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือก

เครื่องมือ : แนวคำถามสำหรับการสนทนากลุ่ม

การวิเคราะห์ข้อมูล : การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลลัพธ์ที่ได้ : รูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมเยาวชนตามหลักสัจจะ สำหรับวัดในประเทศไทย (ฉบับร่างที่ 2)

ขั้นตอนที่ 3 เสนอรูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมเยาวชนตามหลักสัจจะ สำหรับวัดในประเทศไทย ด้วยการปรับปรุงแก้ไขและนำเสนอร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา

เครื่องมือ : แบบศึกษาเอกสาร

การวิเคราะห์ข้อมูล : การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลลัพธ์ที่ได้ : รูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมเยาวชนตามหลักสัจจะ สำหรับวัดในประเทศไทย (ฉบับสมบูรณ์)

สรุปผลการวิจัย

รูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมเยาวชนตามหลักสัจจะ สำหรับวัดในประเทศไทย มีองค์ประกอบ 4 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ส่วนนำ ส่วนที่ 2 ตัวแบบ ส่วนที่ 3 ขั้นตอนการนำไปใช้ และส่วนที่ 4 เงื่อนไขความสำเร็จ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 ส่วนนำ

1. สภาพแวดล้อม สภาพทั่วไปที่มีผลต่อการนำเอารูปแบบไปใช้

1.1 สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกต้องเอื้ออำนวย เช่น อิทธิพลของครอบครัว อิทธิพลของครู อิทธิพลของเพื่อนกลุ่ม อิทธิพลของบุคลากรอื่น อิทธิพลของชุมชน เป็นต้น

1.2 ความแตกต่างระหว่างปัจจัยทางด้านครอบครัว ปัจจัยทางโรงเรียนและปัจจัยทางชุมชน

2. หลักการ แนวคิดพื้นฐานและเงื่อนไขการนำไปใช้ เงื่อนไขที่จะทำให้การนำรูปแบบไปใช้ประสบความสำเร็จ และข้อระมัดระวังเพื่อป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้น โดยได้แก่ หลักปฏิบัติเพื่อประสบความสำเร็จในพัฒนาพฤติกรรมเยาวชนตามหลักสัจจะ และหลักปฏิบัติเพื่อประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงานขึ้นอยู่กับ การอุปนิสัยและทัศนคติของแต่ละบุคคล โดยผู้ที่ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงานนั้นควรเริ่มจากการปรับเปลี่ยนทัศนคติเกี่ยวกับตนเอง ได้แก่ 1) หลักปฏิบัติเพื่อประสบความสำเร็จในพัฒนาพฤติกรรมเยาวชนตามหลักสัจจะ 2) ลักษณะครอบครัวที่ดี และ 3) บทบาทหน้าที่ขององค์ประกอบของโรงเรียน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

2.1 หลักปฏิบัติเพื่อประสบความสำเร็จในพัฒนาพฤติกรรมเยาวชนตามหลักสัจจะ ประกอบด้วย 1) จุดมุ่งหมายของผู้เรียน 2) ความพร้อม 3) สถานการณ์ 4) การแปลความหมาย 5) ลงมือกระทำ 6) ผลที่ตามมา 7) ปฏิกริยาต่อความผิดหวัง

2.2 ลักษณะครอบครัวที่ดี ประกอบด้วย 1) สมาชิกในครอบครัวมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน 2) พ่อแม่ที่เข้าใจลักษณะธรรมชาติและความต้องการของเด็กวัยรุ่น 3) พ่อแม่ทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดี 4) ครอบครัวที่มีการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย 5) ครอบครัวที่เปิดโอกาสให้เด็กได้รับคำอธิบาย 6) คนในครอบครัวสอนให้เด็กวัยรุ่นรู้จักสิทธิและหน้าที่ 7) ครอบครัวที่มีการอบรมสั่งสอน 8) พ่อแม่จะมีเจตคติที่ดีต่อบุตรของตนเอง 9) ครอบครัวที่ไม่ใช้มาตรฐานของผู้ใหญ่มาตัดสินพฤติกรรมของเด็ก 10) พ่อแม่ไม่วิจารณ์หรือทำโทษ เมื่อเด็กมีความอยากรู้อยากเห็น 11) ผู้ใหญ่ต้องเข้าใจในเรื่องอุดมการณ์ของเด็กที่มีต่อตัวเอง ครอบครัว เพื่อน ชุมชน ตลอดจนประเทศชาติของเขา 12) พ่อแม่ควรตระหนักถึงอารมณ์ของเด็กวัยรุ่น เมื่อเขามีน้องใหม่ในครอบครัว

2.3 บทบาทหน้าที่ของโรงเรียน ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารโรงเรียน เป็นผู้ริเริ่มสนับสนุนและตรวจสอบการทำงานของโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนที่ดี 2) ครู เป็นผู้ที่เข้าใจธรรมชาติของนักเรียนวัยรุ่นเป็นอย่างดี เข้าใจถึง ความต้องการ ความสนใจของนักเรียนวัยรุ่น และเป็นแบบอย่างที่ดีของนักเรียนวัยรุ่น

3. วัตถุประสงค์ เป้าหมายในการพัฒนารูปแบบขึ้นมาเพื่อเป็นประโยชน์ของการพัฒนาพฤติกรรมเยาวชนตามหลักสัจจะ สำหรับวัดในประเทศไทย ตามหลักอานิสงส์ของการมีสัจจะ ปุณนิสัยความรับผิดชอบให้เกิดขึ้นในตัว เป็นคนหนักแน่นมั่นคง มีความเจริญก้าวหน้าในการประกอบหน้าที่การงาน ได้รับการเคารพยกย่อง มีคนเชื่อถือยำเกรง ครอบครัวมีความมั่นคง และได้รับเกียรติยศชื่อเสียง

ส่วนที่ 2 ตัวแบบ

1. ระบบงาน การทำงานร่วมกันของระบบเพื่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของรูปแบบที่กำหนดไว้

1.1 องค์ประกอบของสัจจะ 5 ประการ

1) สัจจะต่อความดี (1) มีความละเอียดใจเมื่อจะทำความผิด (2) เกรงกลัวต่อการกระทำความชั่ว (3) มีศีลธรรมประจำใจ (4) จัดกิจกรรมค่ายคุณธรรม 3 วัน 2 คืน จะมีครูคอยดูแลและให้ความช่วยเหลือโดยปกติแล้วนักเรียนบางคนยังแยกไม่ออกระหว่างความดีความชั่วอย่างชัดเจน นักเรียนบางคนถ้ามีสิ่งจูงใจหรือสิ่งยั่วยุทำให้เกิดเข้าใจผิดว่าสิ่งที่ตนได้ทำไปนั้นดีแต่ความจริงแล้วไม่ดี (5) เน้นกิจกรรมคุณธรรม สวดมนต์ ปฏิบัติธรรมและปฏิบัติกิจกรรมที่เน้นการบรรยายเสริมคุณธรรม โดยมีครูคอยดูแลนักเรียน โดยนักเรียนส่วนใหญ่ประพฤติตนปฏิบัติตนมั่นคงต่อความดี (6) สิ่งแวดล้อมจึงเป็นส่วนสำคัญในการส่งเสริมเด็กและเยาวชนให้เป็นคนดี

2) สัจจะต่อหน้าที่ (1) มีความกตัญญูต่อสถาบัน (2) ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ด้วยความระมัดระวัง (3) มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตน (4) นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมทุกวันก่อนที่จะเข้าอบรมภาคทฤษฎี (5) ครูได้แบ่งหน้าที่ให้แก่เด็กนักเรียนที่ได้เข้าค่ายคุณธรรมแต่ละแผนก แผนกสวดสัติการ แผนกสถานที่ แผนกสื่อเทคโนโลยี แผนกกิจกรรม เป็นต้น (6) นักเรียนซึ่งมีหน้าที่ของความเป็นลูกจะต้องเลี้ยงดูพ่อแม่ ช่วยกิจการงานบ้าน หน้าที่ของนักเรียนที่มีต่อครูในฐานะลูกศิษย์นั้นก็จะต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามหน้าที่

3) สัจจะต่อการทำงาน (1) ปฏิบัติงานอย่างจริงจังเมื่อได้รับมอบหมาย (2) รับผิดชอบทำงานของตนด้วยความซื่อสัตย์ (3) ไม่ปฏิบัติงานที่ผิดทำนองคลองธรรม (4) มีกิจกรรมเสริมให้กับนักเรียนเกิดสัจจะต่อการปฏิบัติงาน เสริมสร้างรับผิดชอบทำงานของตนด้วยความซื่อสัตย์ เมื่อโรงเรียนเข้าค่ายกิจกรรมหรือมีค่ายคุณธรรมเสริมสร้างการปฏิบัติงานจะแบ่งงานกันเป็นกลุ่มให้นักเรียนร่วมกันรับผิดชอบ (5) ครูและพระอาจารย์คอยช่วยเหลือเสนอแนะแนวทางในการปฏิบัติงานแก่นักเรียน ให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติตามหน้าที่ของตนเองด้วยตัวของนักเรียนเอง ทำให้เกิดทักษะในการทำกิจกรรม (6) พระภิกษุสงฆ์นั้นจะได้รับความร่วมมือจากครูผู้สอนโดยครูกับพระสงฆ์จะแบ่งการจัดกิจกรรมแต่ละแผนก

4) สัจจะต่อวาจา (1) เมื่อรับปากว่าจะทำอะไรแล้วจะพยายามกระทำตามที่รับปากไว้ให้ได้ (2) รักษาคำพูด พูดอย่างไรทำอย่างนั้น (3) ไม่พูดโกหกเพื่อประโยชน์ของตนเอง (4) นักเรียนจะสำรวมระวังในกิริยาของตนเอง (5) ครูและพระอาจารย์จะให้เด็กปฏิบัติตามคำปฏิญาณก่อนการเข้าค่าย (6) พระวิทยากรจะบรรยายโทษของวจีทุจริต

5) สัจจะต่อบุคคล (1) จริงใจต่อบุคคลอื่นไม่คดโกง (2) ปฏิบัติดีต่อบุคคลอื่นอย่างเสมอต้นเสมอปลาย (3) มีสัจจะในกายกรรมทางชั่ว เช่น ไม่ฆ่าสัตว์ เบียดเบียน เอาไรต์เอาเปรียบผู้อื่น (4) ครูและพระวิทยากรที่ได้ปลูกฝังโดยได้จัดกิจกรรมสวดมนต์ ปฏิบัติธรรม กิจกรรมฟังบรรยายเสริมหลักสัจจะต่อบุคคลอื่น

ต่อผู้มีพระคุณ ต่อเพื่อนร่วมชั้น ต่อเพื่อนมนุษย์ (5) ติดตามประเมินผลต้องอาศัยส่วนร่วมระหว่างบ้าน วัด และ โรงเรียนเพื่อประเมินติดตามผลและนำผลการมีสัจจะของเยาวชนมาปรับปรุงให้เกิดผลที่ดีขึ้นต่อไป (6) ยกตัวอย่างนิทานชาดก

1.2 การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม 6 ประการ ได้แก่ 1) เกิดจากตัวเด็กเอง 2) เกิดจากการบีบคั้นทางใจ 3) สภาพแวดล้อมที่เด็กได้รับ 4) กลุ่มเพื่อน 5) สภาพเศรษฐกิจ ภาวะเศรษฐกิจในครอบครัวและชุมชนทรุดโทรม เป็นเหตุใหญ่ที่สุดของคดีอาชญากรรมวัยรุ่น 6) สื่อมวลชน

2. กระบวนการจัดการ วิธีการดำเนินงานที่ต้องดำเนินการเพื่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของรูปแบบ

3. โครงการอบรมเยาวชนตามหลักสัจจะด้วยหลักไตรสิกขา การกำหนดโครงการอบรมเยาวชนตามหลักสัจจะด้วยหลักไตรสิกขาโดยมีโครงการอบรมเยาวชนตามหลักสัจจะ 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมแผนบริหารหลักสูตร ขั้นตอนที่ 2 การจัดเตรียมหลักสูตรอบรมเยาวชนตามหลักสัจจะด้วยหลักไตรสิกขา ขั้นตอนที่ 3 การดูแลติดตามและพัฒนาเยาวชน ขั้นตอนที่ 4 การปรับปรุงและพัฒนาแผนบริหารหลักสูตร และขั้นตอนที่ 5 การประเมินผลและเผยแพร่หลักสูตรอบรมเยาวชนตามหลักสัจจะด้วยหลักไตรสิกขา

ส่วนที่ 3 ขั้นตอนการนำไปใช้

1. โครงสร้าง ความเชื่อมโยงซึ่งกันและกันที่จะช่วยให้รูปแบบสามารถใช้ได้ผล คือ ปัจจัยทางบ้าน ปัจจัยทางโรงเรียน ปัจจัยทางชุมชน

2. การตัดสินใจ กระบวนการเลือกทางเลือกที่ได้พิจารณาอย่างดีแล้วว่าเป็นทางให้บรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของรูปแบบ ซึ่งมีเกณฑ์ในการตัดสินใจซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานที่ทำให้วัดในประเทศไทยประสบความสำเร็จในการนำรูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมเยาวชนตามหลักสัจจะ สำหรับวัดในประเทศไทย ไปปฏิบัติดังนี้ 1) ผู้ปกครอง ผู้บริหาร ครู พระวิทยากร กลุ่มเพื่อน มีความรู้ ความสามารถ มีความประพฤติเรียบร้อยดีงาม 2) มีหลักธรรม มีหลักปฏิบัติ มีระบบการอบรม ต้องมีการอบรม อย่างเป็นรูปธรรม และการส่งเสริมการพัฒนาพฤติกรรมเยาวชนตามหลักสัจจะเห็นชัดเป็นรูปธรรม เช่น กิจกรรมหรือโครงการ 3) ต้องมีสถานที่ มีอุปกรณ์อำนวยความสะดวกต่อการผลิตสื่อที่เหมาะสมกับการพัฒนาพฤติกรรมเยาวชนตามหลักสัจจะ 4) มีงบประมาณสนับสนุนและรางวัลให้แก่บุคคลที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับโครงการ

3. แนวทางการประเมิน การกำหนดแนวทางและเครื่องมือในการประเมินผลรูปแบบเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบว่ารูปแบบทำหน้าที่ตามที่ออกแบบไว้มากน้อยเพียงใด

ส่วนที่ 4 เงื่อนไขความสำเร็จ ขึ้นอยู่กับบริบทของอิทธิพลของครอบครัว อิทธิพลของครู อิทธิพลของเพื่อนกลุ่ม อิทธิพลของบุคลากรอื่น อิทธิพลของชุมชน เป็นต้น

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยพบประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลดังต่อไปนี้

รูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมเยาวชนตามหลักสัจจะ สำหรับวัดในประเทศไทย ประกอบด้วย 4 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ส่วนนำ ประกอบด้วย 1) สภาพแวดล้อม 2) หลักการ 3) วัตถุประสงค์ ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นสอดคล้องสามารถนำไปใช้ได้ ส่วนที่ 2 ตัวแบบ ประกอบด้วย 1) ระบบงาน 2) กระบวนการจัดการ 3) โครงการอบรมเยาวชนตามหลักสัจจะด้วยหลักไตรสิกขา ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นสอดคล้องสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาพฤติกรรมเยาวชนตามหลักสัจจะได้ ส่วนที่ 3 ขั้นตอนการนำไปใช้

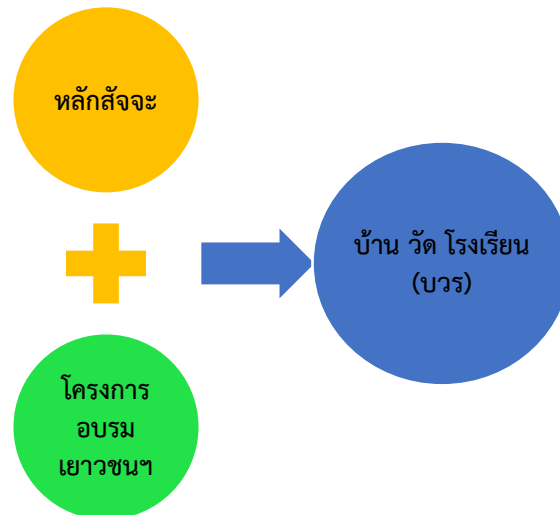
ประกอบด้วย 1) โครงสร้าง 2) การตัดสินใจ 3) แนวทางการประเมินมีความเหมาะสมสามารถนำไปใช้ได้ และ ส่วนที่ 4 เจาะใจความสำเร็จ ขึ้นอยู่กับบริบทของอิทธิพลของครอบครัว อิทธิพลของครู อิทธิพลของเพื่อนกลุ่ม อิทธิพลของบุคลากรอื่น อิทธิพลของชุมชน เป็นต้น ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นเหมาะสมสามารถนำไป ประยุกต์ใช้ได้ เกิดจากการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี มีขั้นตอนการวิจัยที่ผสมการวิจัยเชิงปริมาณ คือ ศึกษาพฤติกรรมเยาวชนตามหลักสัจจะ ใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเยาวชนที่เข้าอบรม โครงการค่ายคุณธรรมสำหรับเยาวชนในประเทศไทย 380 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ คือ ค่าร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 10 รูป/คน และการจัดสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ 10 รูป/คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา เพื่อพัฒนา รูปแบบ โดยโครงการอบรมเยาวชนตามหลักสัจจะด้วยหลักไตรสิกขา เป็นกระบวนการวิจัยที่ผ่าน กระบวนการวิจัยจึงสามารถพัฒนาเยาวชนให้เกิดพฤติกรรมตามหลักสัจจะ โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้เชี่ยวชาญ โครงการพัฒนาเยาวชนในสถานศึกษา ผลการวิจัยได้สอดคล้องกับงานวิจัยของนิทรา ฉันทไพศาล (2557) ที่ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนากลยุทธ์การบริหารการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียนประถมศึกษา คือ ความซื่อสัตย์ ความซื่อสัตย์ ความซื่อสัตย์ ความซื่อสัตย์ ความซื่อสัตย์ ความซื่อสัตย์ และความซื่อสัตย์ มีกิจกรรมเป็นส่วนย่อยในกลยุทธ์พัฒนาเด็กและเยาวชนให้เกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ได้ดี นอกจากนี้ องค์ประกอบของการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทั้ง 6 ประการในเบื้องต้น เป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ เยาวชนและเป็นคุณความดีที่เยาวชนควรปฏิบัติเพื่อให้เกิดความสุขแก่ตนเองและสังคม ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของพระศักดิ์ดา ฉันทโก (สุวรรณหา) (2558) ที่ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ของผู้เรียนเชิงพุทธบูรณาการ คือ SAKDA MODEL หมายถึง S = Smart Teacher and Student ความทันสมัยของครูและนักเรียน A = Attitude เจตคติที่ดี K = Knowledge วิชาความรู้ D = Dhamma ธรรมะ A = Activity กิจกรรม และผลการวิจัยในขั้นตอนการนำรูปแบบไปใช้และเงื่อนไขความสำเร็จในการนำ รูปแบบไปใช้นั้นมีส่วนสำคัญในการพัฒนาพฤติกรรมของเยาวชนเพราะจะสำเร็จได้ด้วยความร่วมมือของ สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา และสถาบันทางศาสนาที่เรียกรวมกันว่า “บวร” ได้แก่ บ้าน วัด และ โรงเรียน โดยมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของดลใจ ถาวรวงศ์ ต้นเจริญ (2553) ที่ผลการวิจัยพบว่า 1) สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา ชุมชนและสื่อมวลชน มีลักษณะร่วมของกระบวนการ ขัดเกลากายทางสังคม คือ การมีปฏิสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีเหตุผล 2) สถาบันครอบครัวมีบทบาทสำคัญที่สุดใน กระบวนการขัดเกลากายทางสังคมทั้งทางตรงและทางอ้อม 3) เยาวชนต้นแบบต้องมีการเรียนรู้ด้วยตนเอง คือ การเห็นคุณค่าของความดีงามและการมีบุคคลเป็นหลักยึดทางจิตใจ 4) สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา ชุมชนและสื่อมวลชน ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้การวิจัยครั้งนี้เป็นรูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมเยาวชนตามหลักสัจจะ สำหรับวัดใน ประเทศไทย โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของกลุ่มบวร คือ บ้าน วัด และโรงเรียนเพื่อขับเคลื่อนเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมของเด็กและเยาวชนด้วยหลักสัจจะโดยนำไตรสิกขามาบูรณาการในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมให้ เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุขอย่างมั่นคงและยั่งยืนตลอดไป โดยสรุปองค์ความรู้การวิจัย คือ 1) หลักสัจจะ เป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการให้มีให้เกิดขึ้นแก่เยาวชน 5 ประการ ได้แก่ สัจจะต่อความดี สัจจะต่อหน้าที่ สัจจะต่อการทำงาน สัจจะต่อวาจา และสัจจะต่อบุคคล 2) โครงการอบรมเยาวชนตามหลักสัจจะด้วยหลัก

ไตรสิกขา 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมแผนบริหารหลักสูตร ขั้นตอนที่ 2 การจัดเตรียมหลักสูตร
อบรมเยาวชนตามหลักสัจจะด้วยหลักไตรสิกขา ขั้นตอนที่ 3 การดูแล ติดตามและพัฒนาเยาวชน ขั้นตอนที่ 4
การปรับปรุง และพัฒนาแผนบริหารหลักสูตร และขั้นตอนที่ 5 การประเมินผลและเผยแพร่ สรุปลักษณะที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้
  - 1.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมด้านสัจจะความดีโดยพัฒนาบุคลากรตัวอย่างและโครงการกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เห็นถึงคุณความดีได้อย่างแจ่มแจ้ง
  - 1.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมด้านสัจจะต่อหน้าที่โดยส่งเสริมหน้าที่ของบุตรที่ปฏิบัติต่อบิดามารดาเพื่อให้เด็กและเยาวชนเกิดความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณเพราะความกตัญญูเป็นเครื่องหมายของคนดี
  - 1.3 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมด้านสัจจะต่อการทำงานโดยจัดโครงการกิจกรรมด้านคอร์ปชั่นและส่งเสริมความซื่อสัตย์สุจริตต่อหน้าที่ให้องค์กรมีความซื่อสัตย์สุจริต
  - 1.4 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมด้านสัจจะต่อวาจาโดยพัฒนากิจกรรมและรณรงค์ให้เด็กและเยาวชนพูดดี มีมารยาทในการพูดเพื่อสร้างสังคมที่พูดดี ทำดี และคิดดี
2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป
  - 2.1 ควรทำการศึกษาการพัฒนากิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมเยาวชนตามหลักสัจจะสำหรับค่ายคุณธรรม
  - 2.2 ควรศึกษากระบวนการพัฒนาเยาวชนด้วยหลักไตรสิกขาสำหรับพระวิทยากรมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

เอกสารอ้างอิง

- ดลใจ ถาวรวงศ์ ตันเจริญ. (2553). กระบวนการขัดเกลาคุณธรรมจริยธรรมของเยาวชนต้นแบบจังหวัด
ฉะเชิงเทรา. ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นิทรา ฉันทไพศาล. (2557). กลยุทธ์การบริหารการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียนประถมศึกษาใน
โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ดุษฎีนิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎี
บัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ประเวศ วะสี. (2530). **พระสงฆ์และศาสนิกชนจะกู้ชาติได้อย่างไร**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มูลนิธิโกมล
คีมทอง.
- พระมหาบุญเพียร ปุณณวิริโย (แก้ววงศ์น้อย). (2544). **แนวคิดและวิธีการขัดเกลาทางสังคมในสถาบัน
ครอบครัวตามแนวพระพุทธศาสนา**. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหา
จุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระศักดิ์ดา ฉันทโก (สุวรรณหา). (2558). **รูปแบบการพัฒนาผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์
เชิงพุทธบูรณาการ**. ดุษฎีนิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย.
- วิทย์ วิศทเวทย์. (2542). **ธรรมะศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542**. แหล่งที่มา [http://www.moe.go.th/
moe/th/home/main.php](http://www.moe.go.th/moe/th/home/main.php) สืบค้นเมื่อ 6 ก.ค. 2562.
- สมชาย วรกิจเกษมสกุล. (2553). **ระเบียบวิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์**. อุดรธานี:
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12**.
แหล่งที่มา https://www.nesdc.go.th/ewt_news.php?nid=6420&filename=develop_issue สืบค้นเมื่อ 6
ก.ค. 2562.